

Jøns Busk: Det, der har givet mig Anledning til at tage Ordet, er de Udtalelser, vi hørte fra det ærede Medlem for Bogense (Aadal). Den ærede Ordfører (J. Jensen [Aalborg Amts 1ste Valgkreds]) sluttede med at sige, at hvad han havde udtalt, var maaske ikke udtalt paa hele Finansudvalgets Vegne, men han vidste i alt Fald, at han talte paa nogles Vegne, og jeg skal bemærke, at han talte paa mine Vegne. Jeg er fuldstændig tilfredsstillet med den Fremstilling, han kom med, den tog fuldt ud Hensyn til alle Nuancer, der muligvis kunne være i Finansudvalget, og jeg antager, at ingen af Finansudvalgets Medlemmer ville desavouere den ærede Ordfører. Jeg i alt Fald føler mig ikke brøstholden ved hans Udtalelser.

Naar det ærede Medlem for Bogense talte i modsat Retning og navnlig vende tale i Landboernes og Sparekassernes Interesse, tror jeg, han ikke har fuld Ret, naar vi hense til de faktiske Forhold. Naar det ærede Medlem er saa ivrigt — det er jo ikke første Gang, han taler om disse Forhold angaaende Banker og Sparekasser —, vide vi jo alle, hvad Grunden er, nemlig at han er Medbestyrer af en meget stor Sparekasse her i Landet, en Sparekasse, der har udviklet sig saaledes, at den omtrent er paa Veje til at blive det samme for Fyn, som den sjællandske Bondestands Sparekasse er for Sjælland. Naar han saa ender med at sige som en meget kraftig Bevisførelse i Anledning af den Ændring, der skulde ske i Henhold til den ærede Ordførers Udtalelser, at hvis vi bleve ved paa den Maade som hidtil, kunde Sparekasserne ikke bestaa, saa ved det ærede Medlem godt selv, at der ligger saa mange Penge i den Sparekasse, han har med at gøre, at de ikke vide, hvordan de skulle blive af med dem. Og saaledes gaar det mange Sparekasser rundt omkring, at de ikke have Mangel paa Penge, tværtimod.

Som jeg har udtalt under denne Sags Behandling tidligere her i Tinget, er Forholdet det, at i gamle Dage havde vi Landboere ikke meget med Bankerne at gøre. De Landboere, der vare komne saa vidt, at de skulde til at benytte Bankerne, vare færdige. Naar en Bonde i Almindelighed skal ride paa Veksler, giver hans Bedrift ikke saa mange Procenter, at han er i Stand til at bestaa. Men dette er jo fuldstændig forandret nu. Jeg ved ikke, hvordan de have det ovre paa Fyn, men jeg ved, hvordan de have det i Jylland, og ud

fra den Erfaring aflægger jeg mit Vidnesbyrd, som er dette, at siden vi have faaet Andelsslakterier og Andelsmejerier og de store Forbrugsforeninger, kunne vi ikke undvære Bankerne. Saaledes er det i den Egn, hvor jeg er kendt. Det kan f. Eks. ikke nytte, at det store Horsens Svineslagteri, der sommetider bruger Hundrede Tusinder, paa en Gang gaar hen til Sparekasserne og siger: Ville I være Mellemmand? Det ville de ikke have med at gøre. De sige: Det ligger ikke inden for vort Omraade, vi ville ikke have med den Slags Forretninger at gøre, men ville I have en Prioritet paa en 200—300,000 Kr., kunne I faa den mod at afdrage den. Det have Sparekasserne gjort i rigt Maal i Jylland. Naar der skulde laves den Slags Foretagender, har man laant i Sparekasserne og naturligvis afviklet det i en Række af Aar. Men dette daglige, som disse Handelsinstitutioner — og det er jo det, de ere — have med at gøre, ville Sparekasserne i Almindelighed ikke have med at gøre. Hvad er der saa sket? Der er sket dette, at Bønder og Borgere mange Steder i vort Land have slaaet sig sammen, ikke for at faa store Procenter, ikke for paa den Maade at have nogen privat Forretning, men fordi de mente, at naar de dog skulde benytte Banker, kunde Egnens Befolkning lige saa godt selv lave sig en Bank og bruge denne Institution i de Tilfælde, hvor man skulde benytte en Bank. Saadan har det udviklet sig. Nu er Sparekasseloven af 1880 bleven fortolket paa den Maade, som den er bleven i 22 Aar. Om denne Fortolkning er i Overensstemmelse med § 11 i denne Lov, kunne vi strides om, men en Ting kan ikke omtvistet, det er den Maade, hvorpaa Fortolkningen er sket i de første 22 Aar, og saa gaar det ikke an i det 23de Aar at fortolke den paa den stik modsatte Maade. Thi hvad vilde det føre til? Det vilde føre til det, som jeg er overbevist om, at det ærede Medlem for Bogense ingenlunde vilde være med til, nemlig at de store københavnske Banker vilde erobre det hele. Er det det, vi Bønder skulde ønske? Vi se, at et af disse store Foretagender i dette Øjeblik har udvidet sin Aktiekapital med mange Millioner, og er det da Mening, at vi skulle lade det private Initiativ til at oprette Banker blive slaaet ned til Fordel for disse Banker, som nu en Gang have faaet fat, og som ere kapitalstærke nok? Ere de det ikke, vilde de blive det, det se vi jo ved denne Udbydelse af Aktier i en af de store Banker her i Byen, der er